

2024-09-23

MINNESANTECKNINGAR

Summerade anteckningar från referensgruppsmöte Tarifföversyn, 2024-09-23**1. Introduktion och välkommen**

Svenska kraftnät inledde mötet och hälsade välkomna.

2. Presentation om tariffarbete – Ellevio, Vattenfall och E.ON

Ellevio, Vattenfall och E.ON presenterade sina tankar kring hur de vill utforma sina tariffer, status i de egna tariffprojekten och hur de tolkat Ei:s föreskrifter och vägledning. Frågor som diskuterades var om den fasta avgiften kan inkludera styrsignaler och tas ut baserat på uppmätt effekt, om energiavgiften ska baseras på medelförluster eller marginalförluster och vilka kostnader som ska inkluderas i effektagiften. Vad det gäller den kunds specifika avgiften rådde det enighet om att den bör tas ut per anslutningspunkt och inte som en fast avgift per kund då det är antalet anslutningspunkter som driver de kunds specifika kostnaderna.

Det konstaterades att det finns olika tolkningar av Ei:s föreskrifter och vägledning och att det finns en stor risk för spretiga tariffer framöver om ingen samordning sker vilket står i kontrast till ett av syftena med föreskrifterna.

3. Ny vägledning för utformning av nättariffer – Ei

Energimarknadsinspektionen presenterade Ei:s nya vägledning för EIFS 2022:1.

Ei:s föreskrifter för hur nättariffer ska utformas beslutades i april 2022. Eftersom det i föreskrifterna ställs nya krav på nättariffens utformning, kommer det många frågor om hur tarifferna ska vara utformade för att leva upp till kraven.

Ei har därför tagit fram en vägledning som riktar sig till elnätsföretag. I vägledningen finns bl.a. en beskrivning av nättariffens olika komponenter. Vägledningen innehåller även information om hur nätföretagen kan tänka kring olika frågor som tidsdifferentiering m.m.

Handledningen publicerades i somras (juli 2024) och återfinns på ei.se.

Ei berättade att de är intresserade av inspel från elnätsföretagen om vilka frågor de står inför i deras tariffutformning. Om många frågor rör samma sak har Ei för avsikt att utveckla vägledningen med den information som saknas rörande dessa frågor.

4. Effektagiften

Svenska kraftnät presenterade förutsättningarna för effektagiften och Svenska kraftnäs arbetshypotes. Svenska kraftnät arbetar utifrån att effektagiften kommer att utgöras av en aktiv del och en reaktiv del.

Aktiv del: Effektagift

Vad det gäller den aktiva delen av effektagiften redogjorde Svenska kraftnät för vad Svenska kraftnät har kommit fram till avseende de två vägval som presenterades under föregående möte.

Vägval 1:

- Ska effektagiften inkludera både tillkommande investeringar och reinvesteringar eller enbart tillkommande investeringar?
 - Arbetshypotes: Reinvesteringar ska inte inkluderas i effektagiften.

Vägval 2:

- Ska avgiften utgå från nätkundens nyttjande under de dimensionerade timmarna (10-50 st i litteraturen) eller Time of Use (ToU)?
 - Arbetshypotes: Svenska kraftnät behöver göra ytterligare analyser för att avgöra vilken metod som är mest lämplig. *Avvaktar besked från Ei gällande om analysen ska utgå från det befintliga eller det framtida nätet innan arbetet med analyserna kan fortsätta.*

En referensgruppsmedlem framförde att det är viktigt att Svenska kraftnät i sina flödesanalyser tar hänsyn till vilka flöden som orsakas av regionnätens inmatning och uttag och vad som är en konsekvens av import och export så att regionnätetsbolagen inte belastas av ofördelaktiga handelsflöden.

Svenska kraftnät svarade att vi är medveten om denna problematik och ser över hur vi kan beakta det i våra analyser.

Reaktiv del: Avgift för spänningsreglering

Svenska kraftnät berättade vidare om arbetet med att utforma en avgift för att täcka de framåtblickande kostnaderna för spänningsreglering. Genom att behovet av spänningsreglering i ett nät uppstår vid all effektöverföring och framför allt drivs av nyttjandet av aktiv effekt är Svenska kraftnäs arbetshypotes att avgiften för spänningsreglering utformas enligt nedan:

- > Avgiften tas ut baserat på nyttjad medeleffekt i respektive anslutningspunkt (kr/MW)
- > Avgiftsnivån är densamma i alla anslutningspunkter och är också lika för inmatning och uttag
- > Avgiften tas ut av alla nätkunder

Svenska kraftnät efterfrågade därefter referensgruppens synpunkter på den föreslagna utformningen och hur regionnätbolagen ser på möjligheten att vidareföra denna typ av avgift till sina kunder.

Referensgruppen har spontant inga invändningar mot förslaget, men önskar ta hem frågan till sina experter.

Flera av regionnätbolagen överväger att hantera den reaktiv effekten i en egen komponent och då ta ut en avgift baserat på inmatad/uttagen reaktiv effekt istället för baserat på den aktiva effekten. En referensgruppsmedlem resonerade att det ändå borde vara möjligt att omvandla Svenska kraftnäts avgift till en avgift baserad på Mvar.

Svenska kraftnät förklarade att den föreslagna utformningen av avgiften ska ses i kombination med det tillägg som Svenska kraftnät avser att införa i de allmänna avtalsvillkoren rörande reaktiv effekt. Tillägget innebär att Svenska kraftnät får rätt att ta ut ett vite i de fall som anslutande part inte håller ett nollutbyte av reaktiv effekt efter att detta har påkallats från Svenska kraftnät. Tillägget i de allmänna avtalsvillkoren syftar således till att på ett enkelt sätt hantera problematiska anslutningspunkter.

5. Fast avgift

Svenska kraftnät föredrog förutsättningarna för den fasta avgiften enligt föreskrifterna och Svenska kraftnäts arbetshypotes avseende utformningen av den fasta avgiften.

Svenska kraftnäts arbetshypotes utgår från att den fasta avgiften ska täcka de residuala kostnaderna exklusive avskrivningar. Kostnaderna ska fördelas utifrån tillåten effekt i anslutningsavtalet i respektive anslutningspunkt (kr/MW). Avgiftsnivån bör vara densamma i alla anslutningspunkter och också vara lika för inmatning och uttag.

Svenska kraftnät frågade om referensgruppen ser någon nackdel med att den fasta avgiften baseras på avtalad effekt i anslutningsavtalet.

En referensgruppsmedlem framförde att de anser att utformningen av den fasta avgiften inte möjliggör för kunderna att påverka sin kostnad genom att ändra sitt beteende.

Svenska kraftnät svarade att Svenska kraftnät har tolkat föreskrifterna som att den fasta avgiften inte ska ge några styrsignaler utan den är endast ett sätt för nätbolagen att få kostnadstäckning. Den fasta avgiften ska därmed inte påverkas av hur den anslutande parten nyttjar nätet. Genom att avgiften baseras på den tillåtna effekten i anslutningsavtalet önskar dock Svenska kraftnät skapa incitament till den anslutande parten att sänka effekten i anslutningsavtalet om den anslutande parten inte längre har behov av denna effekt. På så sätt kan kapacitet frigöras och nätet nyttjas mer effektivt. Då Svenska kraftnäts anslutningsavtal gäller tillsvidare så finns det i dagsläget inte lagligt stöd för att sänka den avtalade effekten i redan befintliga anslutningsavtal om inte parterna är överens om det.

En referensgruppsmedlem frågade om detta skulle innebära en lägre tariff för övriga nätkunder. Svenska kraftnät svarade att allt annat lika så skulle det medföra en lägre tariff för de kunder som idag abonnerar på sin tillåtna effekt i anslutningsavtalen.

En referensgruppsmedlem framförde att det låter rimligt att man betalar för den effekt man tar i anspråk.

Svenska kraftnät ställde också frågan om anslutande part bör betala en avgift för inmatning och en för uttag eller enbart betala för den högsta av dessa två.

En referensgruppsmedlem påpekade att det skulle kunna ställa till problem för regionnätbolagen om avgiften tas ut baserat på den högsta av dessa två i de fall som regionnätet utgör en blandpunkt genom att det då kan bli svårt att vidareföra kostnaden till rätt kundkollektiv.

6. Ytterligare tariffkomponent

Svenska kraftnät ser över att införa en femte komponent i tariffen. Syftet med den femte komponenten är att göra tariffen mer kostnadsreflektiv och ge långsiktiga lokaliseringssignaler genom att nätkunden får betala för hur stor del av nätet som den tar i anspråk.

Svenska kraftnäts arbetshypotes är att avgiften ska täcka kostnaden för avskrivningar för det befintliga nätet och tas ut baserat på hur stor del av nätet den anslutande parten tar i anspråk utifrån den tillåtna effekten i anslutningsavtalet (kr/MWh). Inom den femte komponenten finns även möjlighet att hantera motsvarigheten till dagens tillfälliga abonnemang, överskridande och på längre sikt villkorade nyttjandeavtal.

En ytterligare komponent kräver dispens från Ei då den inte ingår i föreskrifterna.

En referensgruppsmedlem undrade varför det behövs en ytterligare komponent för detta då avskrivningskostnaden borde kunna rymmas inom den fasta avgiften.

Svenska kraftnät svarade att för att transmissionsnätstariffen ska vara kostnadsreflektiv så är det viktigt att Svenska kraftnät kan ha kvar en geografisk differentiering avseende kostnaden för det befintliga nätet. Enligt Svenska kraftnäts tolkning av föreskrifterna är det inte tillåtet att ha denna typ av lokaliseringssignaler i den fasta avgiften.

7. Information om energiavgiften

Svenska kraftnät redogjorde för status av arbetet med energiavgiften.

Svenska kraftnät kommer att ha ett möte med Ei i syfte att bättre förstå innebörden och konsekvenserna av Ei:s beslut om att de kostnader och intäkter som uppkommer vid en prissäkring behöver hanteras som en påverkbar kostnad. Svenska kraftnät kommer att återkomma i frågan när vi har ytterligare information att dela.

Svenska kraftnät ser därtill över hur energiavgiften bättre kan spegla i vilket elområde förlusterna uppstår och möjligheten till ytterligare differentiering av marginalförlustkoefficienterna.

Vi ser att de olika delarna i energiavgiften hänger ihop så därför kommer vi att ta ett samlat grepp om energiavgiften på nästa möte.

På frågan om Svenska kraftnät kommer att återgå till ett fast förlustelpris så svarade Svenska kraftnät att verket i ett första steg behöver förstå vad Ei:s beslut innebär. En referensgruppsmedlem påpekade att de inte längre ser någon anledning att gå tillbaka till ett fast förlustelpris.

8. Övriga frågor och avslut

Svenska kraftnät avslutade mötet och tackade för de goda diskussionerna.

Nästa möte planeras i slutet av november eller början av december.